

INHOUD

Ondersteund in de basis.....	
INHOUD	2
1. INLEIDING	3
a. Geen Transitie, wel Transformatie	4
b. Doelgroep en Kengetallen	4
c. Verruiming van de Doelgroep	4
2. PREVENTIE	5
a. Informatie en advies.....	5
b. Signalering	5
c. Vrijwilligers	5
d. Inwonersinitiatieven en subsidiebeleid.....	6
e. Social return via inkoopbeleid en subsidiebeleid.....	7
f. Ketenpreventie.....	7
i. Zorgverzekeraars – collectieve aanvullende verzekering	7
ii. Zorgverzekeraars – risico van wanbetaling	7
iii. Woningcorporaties.....	7
iv. Nutsbedrijven	8
g. FACTSHEET PREVENTIE IN MINIMABELEID	8
3. TOEGANG	9
a. Zorg en Welzijn.....	9
b. Team Toegang, Thuiscoaches, specialistische dienstverlening.....	9
c. FACTSHEET TOEGANG	10
4. COLLECTIEVE VOORZIENINGEN	10
a. Inwonerinitiatieven	10
b. Collectieve aanvullende zorgverzekering.....	10
c. Tegemoetkomingen voor chronisch zieken en gehandicapten	11
d. Tegemoetkoming Sociaal Maatschappelijke Activiteiten	11
e. Tegemoetkoming schoolkosten	12
f. Individuele inkomenstoelage.....	12
g. Inkomensondersteuning regionaal afstemmen, sociaal netwerk lokaal regelen	13
h. Wettelijk kader	13
i. Intensivering armoedebeleid	13
j. FACTSHEET GEMEENTELIJK MINIMABELEID.....	14
5. MAATWERKVOORZIENINGEN	14
a. Bijzondere bijstand.....	14
b. Bijzondere bijstand voor inwoners met een hoger inkomen.....	14
c. Schulddienstverlening	15
d. FACTSHEET INDIVIDUELE ONDERSTEUNING	17
6. Begroting Minimabeleid en schulddienstverlening	18

1. INLEIDING

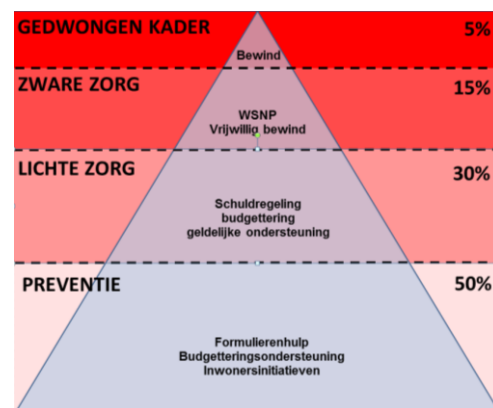
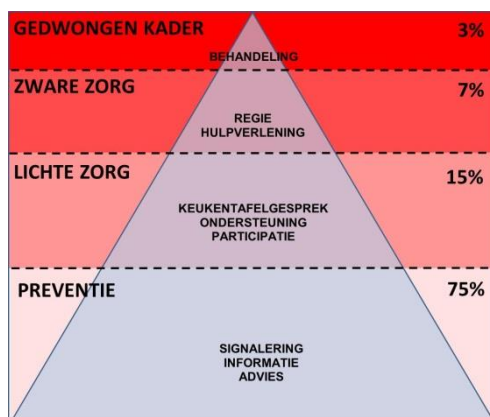
Met deze notitie spreekt de gemeenteraad van Genneep zich uit over een meerjarig beleidskader voor het minimabeleid en de schulddienstverlening. Dit is sterk gerelateerd aan het beleidsplan over het Zorg en Welzijn in 3D. Samen met het programmaplan “Ontmoeten Meedoen Ondersteunen”, het regionaal beleidskader Jeugd en de kadernota “OMO in het Sociaal Domein, uitgangspunten voor de 3 decentralisaties” verstrekt deze notitie het college van Burgemeester en Wethouders de kaders om ook voor het minimabeleid en de schulddienstverlening zijn uitvoeringsprogramma op te stellen.

De inmiddels bekende uitgangspunten in het sociaal domein gelden ook voor het minimabeleid en de schulddienstverlening:

- We geven inwoners het vertrouwen om problemen of initiatieven zelf op te pakken. We gaan uit van Inwonerkracht;
- We stimuleren dat inwoners meedoen of dat ze buurtgenoten, familie of vrienden die dat niet of minder kunnen, helpen om dat te doen;
- We gaan met inwoners het collectief (wijk, buurt, vereniging) versterken zolang hier de vermogens om te ondersteunen nog aanwezig zijn;
- We stellen collectieve en/of individuele voorzieningen beschikbaar die inwoners ondersteunen om mee te doen aan de gemeenschap en het ontmoeten in die gemeenschap te bevorderen;
- We gaan er van uit dat inwoners eerst zelf hun mogelijkheden en netwerk hebben onderzocht en geactiveerd (Zorgkracht). Wanneer inwoners(groepen) ondanks dit buiten de boord dreigen te vallen, pakken we onze verantwoordelijkheid en verlenen we individueel maatwerk;

We reageren op de vraag van inwoners. Wanneer een inwoner in het meedoen aan de samenleving belemmeringen ervaart, is er geen sprake meer van een verzekerd recht en zorgplicht, maar gaan we samen met de inwoner op zoek naar een maatwerkoplossing.

De structurering van het sociaal domein geldt op hoofdlijnen ook voor het minimabeleid en de schulddienstverlening. Concreet is de vertaling als volgt, links het sociaal domein, rechts het minimabeleid en de schulddienstverlening:

Deze notitie zijn de hoofdstukken dus ingedeeld op basis van deze driehoek:

- Preventie
- Toegang en lichte zorg

- Zware Zorg
- Gedwongen ondersteuning

Per onderdeel wordt kort beschreven wat de raad hierin verwacht, een inhoudelijke beschrijving van het specifieke onderdeel. Daarnaast is er aan elk hoofdstuk een factsheet toegevoegd waarin overzichtelijk op 1 pagina staat weergegeven wat de raad op dit onderdeel de komende vier jaar wil bereiken, hoeveel geld hij hiervoor beschikbaar stelt en onder welke spelregels dit moet gebeuren. De laatste 2 aspecten worden vervolgens vertaald naar respectievelijk een begroting en een uitvoeringsregeling

a. Geen Transitie, wel Transformatie

In het sociaal domein zijn transitie (overnemen van beleidstaken van andere bestuurslagen) en transformatie (inhoudelijke aanpassing van beleid) de twee sporen die van belang zijn. Voor het minimabeleid en de schulddienstverlening gelden de transitievraagstukken niet. Het gaat ook nu al om gemeentelijk beleid. De transformatie is echter wél aan de orde.

De transformatie betreft de volledige gedaantewijziging die zorg en welzijn in Nederland moeten ondergaan. De beweging die in het programmaplan “Ontmoeten Meedoen Ondersteunen” al uitgebreid beschreven is. Dit proces gaat meerdere jaren in beslag nemen. De transformatie geldt niet alleen voor de dienstverlening van de gemeente, maar ook voor de inwoners en hun maatschappelijke omgeving.

b. Doelgroep en Kengetallen

De schulddienstverlening kan in principe voor iedere inwoner van de gemeente relevant worden, als deze belandt een positie dat hij zijn schulden niet meer kan regelen.

Het minimabeleid richt zich op inwoners met lage inkomens. We definieerden dit tot dusver als een inkomen tot 110% van het bijstandsmimum of lager (inkomensnorm minimabeleid). Dat kan een bijstandsuitkering zijn, maar ook een laag loon of een andere lage uitkering. Studerende die aangewezen zijn op studiefinanciering horen in principe niet tot de doelgroep, behoudens bijzondere individuele noodzaak.

Inwoners met een inkomen dat hoger is dan de inkomensnorm komen ook voor (gedeeltelijke) bijzondere bijstand in aanmerking als zij geconfronteerd zijn met hoge noodzakelijke kosten. Vaak gaat het dan om ziektekosten. Meer hierover in paragraaf 5.2.

Het CBS publiceert cijfers over inkomens van inwoners. Voor Gennep blijkt daaruit het volgende.

	100% of lager	110% of lager	120% of lager	125% of lager
Aantal huishoudens	400 (6%)	600 (9%)	800 (12%)	1.000 (14%)
Waarvan bijstandsgerechtigd	250			

Vermeld is het aantal huishoudens (statistisch afgerond) dat één jaar of langer een inkomen onder de genoemde grens heeft. Peildatum is december 2013. Tussen haakjes is het percentage van het totaal aantal huishoudens in de gemeente vermeld. De genoemde aantallen zijn cumulatief.

c. Verruiming van de Doelgroep

Extra middelen die via het gemeentefonds worden ontvangen maken het mogelijk om de doelgroep met ingang van 2015 te verruimen. We verruimen de inkomensnorm van 110% naar 120%.

Ervaringscijfers leren dat mensen die geen bijstandsuitkering ontvangen minder snel de stap zetten om aanvullende ondersteuning te vragen uit het minimabeleid. Via voorlichting en via advisering (ook door de netwerkpartners) gaan we dit niet-gebruik tegen. We schatten in dat tussen de 50 en 80 huishoudens in de inkomenscategorie tussen 110% en 120% daadwerkelijk een beroep zullen doen op de verruimde mogelijkheden. De meerkosten zijn circa 250 euro per huishouden. De benodigde 20.000 euro worden gedekt uit de extra middelen van het gemeentefonds.

2. PREVENTIE

Beter voorkomen dan genezen. Mensen willen en moeten financieel zoveel mogelijk op eigen benen staan, eigen verantwoordelijkheid hebben en ook kunnen dragen. In het verleden hebben we daar in het minimabeleid te weinig aandacht aan besteed. We hadden te weinig oog voor preventie en des te meer voor het bieden van voorzieningen en ondersteuning waar de preventie niet had gewerkt.

In de bredere verantwoordelijkheid voor zorg en welzijn die de gemeente inmiddels krijgt, wordt het bewustzijn rond en de inzet van preventie versterkt. Ook waar het gaat om financiële zelfredzaamheid kunnen inwoners en maatschappelijke spelers meer zelf de regie pakken. De gemeente moet dit waar mogelijk faciliteren en bevorderen.

De basis voor preventie ligt in de gemeenschap. Sportverenigingen, activiteitenverenigingen, culturele verenigingen, bewonersverenigingen, scholen, ouderenbonden etc. zijn allemaal voorbeelden van voorzieningen die een rol spelen in de gemeenschap en vanuit die rol (in)direct bijdragen aan ontmoeten, meedoen en ondersteunen, aan zelfredzaamheid. We gaan eraan werken om de kracht van dit netwerk ook in te zetten om de financiële zelfredzaamheid te bevorderen.

a. Informatie en advies

De gemeente faciliteert al enige jaren verschillende initiatieven die bijdragen aan preventie en dan met name op het gebied van Informatie & Advies. Hierbij valt te denken aan Buurten en de Papierbrigade. In het WMO-beleidsplan *Samen meedoen, elkaar ondersteunen* heeft het gemeentebestuur al uitgesproken dit soort initiatieven voort te willen zetten. Daarnaast is in hetzelfde beleidsplan gezegd dat de gemeente, samen met samenwerkingspartners een laagdrempelig informatiepunt zal ontwikkelen. De start hiervan is gevormd door de “pilots sociaal wijkteam”. Deze zullen worden doorontwikkeld tot de toegang voor Zorg en Welzijn, waarin de informatie- en adviesfunctie een onlosmakelijke rol zal spelen. De preventie, maar ook de lichte zorg op het gebied van minimabeleid en schulddienstverlening krijgen een plaats in de aanpak van het Team Toegang.

b. Signalering

Bij preventie is signalering van dreigende problemen een zeer belangrijk aspect. Inwoners, verenigingen, organisaties, de gemeente, met elkaar zijn we verantwoordelijk om signalen op te pakken en hiermee datgene te doen waarmee verergering van problematiek wordt voorkomen. Ook financiële problemen vallen vaak al eerder op, vóórdat de persoon zelf het water zo hoog aan de lippen staat dat een hulpvraag niet meer te vermijden is. Maar hoe ga je hiermee om? Je komt (dunne) grenzen tegen, tussen zorg voor elkaar en bemoeizucht, tussen respect voor privacy en weggijken van problemen. Te krampachtig omgaan met privacy staat het bieden van hulp in de weg en kan ook een onterecht gevoel van schaamte over een hulpvraag bestendigen. We zullen hier met alle betrokkenen een gezamenlijke modus en een nieuw evenwicht in moeten vinden.

c. Vrijwilligers

De bijdrage van vrijwilligers is van een niet te onderschatten belang. Ouderenadviseurs en Papierbrigade die mensen helpen bij de administratieve klussen die zij zelf als te moeilijk ervaren, dragen enorm bij aan het voorkomen van financiële problemen.

d. Inwonersinitiatieven en Subsidiebeleid

Inwoners ondersteunen elkaar. Dit juichen wij toe. Het is een basisuitgangspunt van het gemeentelijk beleid dat wij inwoners de ruimte geven om elkaar te ondersteunen en dat wij dit waar nodig faciliteren. Sommige inwonersinitiatieven (burgerinitiatieven) ontstaan in een wijk of kern, sommige gemeentebreed, sommige regionaal en sommige landelijk, sommige wellicht internationaal. De gemeente benadert de initiatieven op gelijke wijze, ongeacht of ze in de gemeente Gennep of daarbuiten zijn ontstaan, mits en voor zover ze voor inwoners van de gemeente relevant zijn.

Op dit moment zijn er een aantal lopende initiatieven:

- Jeugd sportfonds. Het jeugd sportfonds geeft geldelijke ondersteuning aan de kinderen uit minimagezinnen die deelnemen aan sport. De gemeente verstrekt een subsidie.
- Jeugd cultuurfonds. Het jeugd cultuurfonds geeft geldelijke ondersteuning aan de kinderen uit minimagezinnen die deelnemen aan culturele activiteiten. De gemeente overweegt een subsidie.
- Stichting Leergeld. De Stichting Leergeld geeft geldelijke ondersteuning aan de kinderen uit minimagezinnen bij het deelnemen aan onderwijsactiviteiten. De gemeente overweegt een subsidie.
- Voedselbank. De voedselbank ondersteunt met een lokaal uitgiftepunt alleenstaanden en gezinnen met een zeer laag besteedbaar inkomen met een wekelijks voedselpakket. Vaak gaat het om situaties waarin hoge schulden en een plotseling inkomensverlies een rol spelen. De gemeente verleent subsidie.
- Kledingbank. De kledingbank ondersteunt alleenstaanden en gezinnen met een zeer laag besteedbaar inkomen met een halfjaarlijks kledingpakket. De gemeente verleent subsidie en ondersteunt de inrichting van een lokaal uitgiftepunt.
- Stichting Mage. De Stichting Mage ondersteunt alleenstaanden en gezinnen met een zeer laag inkomen bij diverse participatie-activiteiten en zamelt hiervoor lokaal geld in. De gemeente faciliteert met informatie en advies.
- Kringloopwinkel. Inwoners van Gennep vallen nu in de regel terug op de kringloopwinkel in Boxmeer. Er zijn inwonersinitiatieven om ook in Gennep (weer) een kringloopwinkel te starten. De gemeente faciliteert met informatie en advies en overweegt een startsubsidie.

De gemeente ondersteunt op verschillende manieren. Er zijn een aantal randvoorwaarden voor deze gemeentelijke steun.

De belangrijkste randvoorwaarde is gelijke toegang voor inwoners (non-discriminatie). De gemeente zal alleen initiatieven ondersteunen die alle inwoners toegang geven. De initiatieven mogen wel voorwaarden stellen die rechtstreeks verband houden met de doelstelling (bijvoorbeeld vaststellen of er een laag inkomen is), maar geen aan de doelstelling ongerelateerde eisen stellen.

Een volgende randvoorwaarde is dat de initiatieven in overwegende mate daadwerkelijk inwonersinitiatieven zijn en blijven. Het kan dus niet gaan om initiatieven die volledig of vrijwel volledig op inzet van de gemeente rusten.

Met de subsidieontvanger worden vooraf concrete afspraken gemaakt over een passende manier waarop de subsidie wordt verantwoord. De gemeente zal geen verantwoording per ondersteunde inwoner vragen. Het is immers niet de bedoeling dat de gemeente via een omweg alsnog alle individuele afwegingen gaat toetsen.

De gemeente zal er in deze beleidsperiode aan werken om - waar mogelijk - individuele inkomensvoorziening in stappen om te vormen naar ondersteuning via maatschappelijke initiatieven.

Dit subsidiebeleid is een onderdeel van de eerste pijler van het subsidiebeleid voor het sociaal domein, zoals dat begin 2014 is vastgesteld. Het beleid zal worden vastgelegd in een subsidieregeling op grond van de Algemene Subsidieverordening.

e. Social return via inkoopbeleid en subsidiebeleid

Waar de gemeente via de inkoop van diensten of via het verstrekken van subsidie geldelijk investeert in niet-gemeentelijke activiteiten, wordt telkens in de opdrachtverstrekking of subsidiebespreking een sociale paragraaf opgenomen over social return.

Bij de inkoop van diensten heeft deze social return als regel de vorm, dat de leverende organisatie (mede) gebruik maakt van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is vastgelegd in het inkoopbeleid van de gemeente.

Bij subsidieverstrekking heeft deze social return als regel de vorm, dat het gesubsidieerde initiatief ruimte maakt voor het inzetten van vrijwilligers uit groepen uitkeringsgerechtigden met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is vastgelegd in het subsidiebeleid van de gemeente. De gemeente reserveert middelen om de subsidiëring van verenigingen te verruimen om deze vorm van social return te ondersteunen.

Social return zorgt ervoor dat gemeentelijke uitgaven mede ten goede komen aan mensen die geïsoleerd leven of geïsoleerd dreigen te raken. Het bevordert hun binding in de samenleving en indirect vergroot het hun kansen op werk en financiële zelfredzaamheid. Veel werkkansen komen immers tot stand via informele netwerkcontacten. Isolement is een van de grootste belemmeringen voor de terugkeer naar de arbeidsmarkt.

f. Ketenpreventie

Niet alleen de gemeente spreekt zich al langer uit voor een preventieve aanpak. Ook andere organisaties richten zich op de voorkant om zo zwaardere inzet aan de achterkant te voorkomen. Hierin vinden we elkaar.

i. Zorgverzekeraars - collectieve aanvullende verzekering

Nederland kent een algemene verzekeringsplicht (basisverzekering) en aanvullende verzekeringen waar inwoners die risico's zelf willen en kunnen dragen al dan niet gebruik van maken. De gemeente is van mening dat het belangrijk is dat de allerlaagste inkomens zich adequaat aanvullend verzekeren, omdat zij risico's niet zelf kunnen dragen. De gemeente heeft daarom met zorgverzekeraars een collectieve aanvullende verzekering voor alleenstaanden en gezinnen met de laagste inkomens afgesproken. De verzekeraars geven een premiekorting en de gemeente draagt bij in de resterende premie. De collectieve verzekering is tot stand gekomen in een regionale samenwerking van de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Dit wordt in de toekomst uitgebouwd (zie paragraaf 4.3).

ii. Zorgverzekeraars - risico van wanbetaling

De zorgverzekering is een van de grootste uitgavenposten van individuele inwoners. Bij betalingsproblemen is het ook een van de betalingen die snel in het gedrang komen. Wanbetaling leidt tot hoge aanvullende kosten (boetes) en tot verlies van de aanvullende verzekering. Met zorgverzekeraars is afgesproken dat de gemeente bij wanbetaling vroegtijdig (al bij de eerste aanmaning) wordt geïnformeerd, zodat met de betrokken inwoner in gesprek kan worden getreden over het betalen van de premie. Hiermee wordt voorkomen dat er korte tijd later een schulddienstverleningsvraag komt.

iii. Woningcorporaties

De laatste jaren zijn woningcorporaties steeds belangrijkere partners geworden voor de gemeente waar het gaat om leefbaarheid en versterking van de sociale cohesie. Dit is in de samenwerking met Mooiland en Destion goed merkbaar. De meerjarige prestatie-afspraken die momenteel met beide

corporaties in de maak zijn, kenmerken zich ook door een sterke nadruk op leefbaarheid en zaken die we gezamenlijk op dat gebied willen oppakken. In de prestatie-afspraken krijgt de vroegtijdige signalering en aanpak van wanbetaling een plaats. Huur die niet betaald wordt leidt tot grote extra (incasso-) kosten en tot verlies van woonruimte. Door tijdig ingrijpen wordt voorkomen dat er korte tijd later een schulddienstverleningsvraag komt.

iv. Nutsbedrijven

Naast zorgverzekering en huur, zijn nutslasten de derde grote uitgavenpost van individuele huishoudens. Ook hier kan wanbetaling tot grote extra kosten leiden die met vroegtijdig signaleren en ingrijpen kunnen worden voorkomen. Met nutsbedrijven is een convenant gesloten om wanbetaling vroegtijdig te melden zodat met de betrokken inwoner in gesprek kan worden getreden om te voorkomen dat er korte tijd later een schulddienstverleningsvraag komt.

g. FACTSHEET PREVENTIE IN MINIMABELEID

Wat gaan we doen	Wanneer
1. Bestaande ondersteuning inwonerinitiatieven voortzetten, papierenbrigade, jeugdsportfonds, kledingbank, voedselbank	continue
2. Ondersteuning inwonerinitiatieven uitbreiden, jeugdcultuurfonds, stichting leergeld, stichting Mage, lokale uitgiftepunt kledingbank, mogelijke kringloopwinkel	2015
3. Voortzetten collectieve zorgverzekering en preventie op wanbetaling premie	continue
4. Afspraken woningcorporaties en nutsbedrijven over preventie op wanbetaling woonlasten	continue
5. Evaluatie en eventuele aanpassing afspraken woningcorporaties	2e helft van 2014
Wat mag het kosten	Jaarlijks
Subsidiebudgetten:	
1. Diverse subsidies ¹	PM
2. Individuele bijdragen premie aanvullende zorgverzekering	PM
Onder welke voorwaarden	
1. Algemene subsidieverordening	

Toelichting factsheet

Ad 1.: Tot en met 2014 onderdeel van het budget minimabeleid. Zie ook factsheet algemene voorzieningen, hoofdstuk 4.

Ad 2.: Tot en met 2014 onderdeel van het budget bijzondere bijstand. Zie ook factsheet algemene voorzieningen, hoofdstuk 4

¹ 2013: jeugdsportfonds 3.200, voedselbank 5.025 ten laste van minimabeleid;

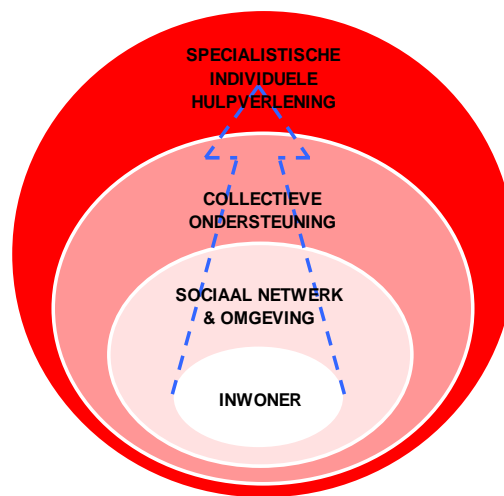
3. TOEGANG

De 3 decentralisaties hebben ons voor de uitdaging gesteld om kritisch naar de infrastructuur van voorzieningen in het sociale domein in Gennepe te kijken. Hieruit is een toegangsmodel voortgekomen dat ook voor het minimabeleid en de schulddienstverlening van toepassing is.

a. Zorg en Welzijn

Belangrijkste uitgangspunt bij het nadenken over de wijze waarop inwoners vanaf 2015 toegang krijgen tot alle nieuwe (en oude) verantwoordelijkheden van de gemeente was de noodzaak tot deregulering en afschaling die in heel Nederland wordt gevoeld. Het toenemen van het aantal verantwoordelijkheden, taken en voorzieningen zou dus niet per definitie moeten leiden tot meer loketten en organisatielagen. Geen aparte teams, loketten en organisaties.

Schematisch ziet dit er zo uit

De inkomensondersteuning uit het minimabeleid en uit de schulddienstverlening wordt vanuit dezelfde verantwoordelijkheidskringen opgebouwd.

b. Team Toegang, Thuiscoaches, Specialistische dienstverlening

Team Toegang:

Vragen om geldelijke ondersteuning die betrekking hebben op eenvoudige ondersteuning, zoals formulierhulp, lichte vormen van budgettering kunnen in het Team Toegang een plaats krijgen, voor zover het niet mogelijk is om deze vragen (preventief) binnen het sociaal netwerk, de omgeving van de inwoner en de papierenbrigade een plaats te geven.

Ook individuele vragen om financiële inkomenssteun op het vlak van het minimabeleid kunnen in de regel binnen het Team Toegang een plaats krijgen. Hierbij gaat het meestal om kleinere financiële tegemoetkomingen met een hoge mate van standaardisatie. Voor het goede begrip, de maandelijkse bijstandsuitkeringen worden hier niet toe gerekend. Zij worden geregeld in het beleidsplan Zorg en Welzijn in 3D.

Thuiscoaches:

Verdergaande dienstverlening heeft vooral betrekking op het (langdurig) ontbreken van een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Dit kan wortelen in onkunde, onmacht, onwil, maar ook in bredere problematiek van de inwoner en/of het gezin zoals drugs- of gokverslaving. Vooral in de laatstgenoemde gevallen zal er sprake zijn van een multi-problematiek en komt ondersteuning door de Thuiscoaches in beeld.

Specialistische Dienstverlening:

Waar nodig kunnen Team Toegang en Thuiscoaches gebruik maken van ondersteuning van hun begeleiding met ingekochte specialistische schulddienstverlening.

Specialistische dienstverlening komen we vooral tegen in het sluitstuk van de schulddienstverlening: de (vrijwillige) schuldenregeling en de Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP). Hier zijn financieel-technische en juridische aspecten veel dominanter aanwezig dan op de andere onderdelen van dit beleidsterrein. Zo werken veel schuldeisers alleen dan mee met schuldregelingen, als ze worden opgezet volgens tamelijk stringente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging Volkskrediet (NVVK). De specialistische wetstechnische en financiële kennis die noodzakelijk is kan niet in de generalistische teams van Team Toegang en het team van Thuiscoaches gevonden worden.

c. FACTSHEET TOEGANG

Wat gaan we doen	
<ul style="list-style-type: none"> - Toegang tot minimabeleid en schulddienstverlening via het Team Toegang - Ondersteuning uit het minimabeleid en schulddienstverlening in multi-problem situaties een plaats geven binnen het team Thuiscoaches - Specialistische schulddienstverlening extern inkopen 	
Wat mag het kosten	Jaarlijks
Toegang Team Toegang	Zie Beleidsplan Zorg en Welzijn in 3D
Thuiscoaches	Zie Beleidsplan Zorg en Welzijn in 3D
Specialistische schulddienstverlening	95.000
Onder welke voorwaarden	
<ul style="list-style-type: none"> - Toegang Beleidsplan Zorg en Welzijn in 3D - Inkoop- en aanbestedingsbeleid 	

4. COLLECTIEVE VOORZIENINGEN

In het Sociaal Domein kennen we *algemene voorzieningen*, die zonder voorafgaande indicatie of toestemming van de gemeente in te zetten zijn. Deze worden onderscheiden van *maatwerkvoorzieningen*, die specifiek op de persoon van de inwoner zijn gericht. In het minimabeleid en de schulddienstverlening bestaan geen *algemene voorzieningen*; er is per definitie altijd een vorm van inkomenstoets, dus van een indicatie.

Er is echter wel een groep van voorzieningen waar de indicatie slechts een beperkte rol speelt en ook meer sprake is van een gestandaardiseerd arrangement dan van individueel maatwerk. De collectieve aanvullende zorgverzekering is het meest sprekende voorbeeld. Dit zijn collectieve voorzieningen. Zij hebben met algemene voorzieningen gemeen, dat zij preventief kunnen zijn ten opzichte van het (vaak) duurdere en ingrijpendere individuele maatwerk.

a. Inwonerinitiatieven

In het hoofdstuk preventie hebben we een aantal algemene voorzieningen besproken die voortkomen uit inwonerinitiatieven. Zie hiervoor paragraaf 2.4.

b. Collectieve aanvullende zorgverzekering

Nederland kent een algemene verzekeringsplicht (basisverzekering) en aanvullende verzekeringen waar inwoners die risico's zelf willen en kunnen dragen al dan niet gebruik van maken. De gemeente

is van mening dat het belangrijk is dat de allerlaagste inkomens zich adequaat aanvullend verzekeren, omdat zij risico's niet zelf kunnen dragen. De gemeente heeft daarom met zorgverzekeraars een collectieve aanvullende verzekering voor alleenstaanden en gezinnen met de laagste inkomens afgesproken. De verzekeraars geven een premiekorting en de gemeente draagt bij in de resterende premie. De collectieve verzekering is tot stand gekomen in een regionale samenwerking van de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg.

c. Tegemoetkomingen voor chronisch zieken en gehandicapten

Vanaf 2015 neemt het belang van de collectieve verzekering toe. Landelijke tegemoetkomingen voor minima met hoge zorgkosten worden afgeschaft. Het betreft de Compensatie Eigen Risico (CER) en de Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten (WTCG). In 2013 werden nog circa 2.500 alleenstaanden of gezinnen uit Gennep uit deze regelingen ondersteund. Hierbij ging het gemiddeld om 130 euro per jaar voor de CER en gemiddeld 300 euro per jaar voor de WTCG. De landelijke regelingen worden afgeschaft omdat ze te weinig selectief waren; ook mensen die de tegemoetkoming niet nodig hadden, ontvingen er een.

Vanaf 2015 dragen gemeenten de zorg voor deze groepen.

De gemeente Gennep doet dit deels via de collectieve aanvullende zorgverzekering. Hierin zal de CER tegemoetkoming worden ingebouwd. De collectieve aanvullende zorgverzekering staat open voor iedereen met een inkomen van minder dan 120% van het minimumloon. Het feitelijk bereik van deze regeling is thans nog te gering. In de aanloop naar 1 januari 2015 hebben we de bekendheid ermee vergroot en verdere maatregelen genomen om het feitelijk bereik van deze regeling uit te breiden van 100 naar 300 personen / huishoudens. Het opnemen in de verzekering zal via het Team Toegang worden geregeld.

Voor de doelgroep van de WTCG tegemoetkoming kent de gemeente Gennep al een regeling met een tegemoetkoming van 150 euro per jaar voor alleenstaanden en 200 euro per jaar voor gehuwden. Hiervan werd tot 2015 (gelet op het bestaan van de WTCG) nauwelijks nog gebruik gemaakt. Deze regeling zal worden geactualiseerd en de vergoedingen worden op het peil van de WTCG gebracht. We verwachten dat circa 250 inwoners hierop een beroep zullen gaan doen. De doelgroep is chronisch zieken en gehandicapten met een inkomen van minder dan 120%. De indicaties zullen worden gesteld in het Team Toegang.

Er is ook een groep inwoners met hogere inkomens die een beroep deden op de WTCG. Voor mensen met een hoger inkomen dan de inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm, is een individueel afgestemde ondersteuning via bijzondere bijstand mogelijk als er sprake is van een stapeling van bijzondere noodzakelijke kosten (zie hoofdstuk 5).

De meerkosten voor de twee maatregelen worden geraamd op respectievelijk 50.000 en 100.000 euro per jaar. Zij worden gedekt uit extra Wmo-middelen die de gemeente zal ontvangen vanwege de afschaffing van de landelijke regelingen WTCG en CER.

d. Tegemoetkoming Sociaal Maatschappelijke Activiteiten

De gemeente Gennep kent een zeer ruime regeling voor tegemoetkomingen voor de deelname aan sociaal maatschappelijke activiteiten. Bij een inkomen van minder dan 120% van het minimumloon kan men in aanmerking komen voor een jaarlijkse bijdrage van 175 euro per lid van het huishouden. In de omliggende gemeenten is dit bedrag gemiddeld 60 euro per jaar. Niet alleen het niveau, maar ook de toekenning is ruimhartig; de omschrijving van de activiteiten waarvoor tegemoetkoming wordt gegeven is ruim, de toets op de feitelijke besteding is licht.

Deze vorm van tegemoetkoming past niet goed in het toekomstige beleid in het Sociaal Domein. Zo is er geen enkele verbinding met het beginsel van wederkerigheid. Ook is er (te) weinig aandacht voor het effect op de feitelijke participatie.

We gaan deze individuele geldelijke tegemoetkoming daarom gefaseerd afbouwen. We gaan in gesprek met clubs, verenigingen en stichtingen in Gennep om in plaats daarvan aan minima reductietarieven of gratis deelname aan te bieden, waar mogelijk gecombineerd met wederkerigheid in de vorm van vrijwilligerswerk voor de club of vereniging. Voor de club of vereniging die meer dan incidenteel met vragen om reductie worden geconfronteerd, creëren we een aanvullende subsidiemogelijkheid. Ook verruimen we de ondersteuning aan inwonerinitiatieven als het jeugdsportfonds, het jeugdcultuurfonds en de stichting leergeld. Dit activeren van het sociaal netwerk rond de betreffende inwoner heeft zowel een probleem-oplossend, als een preventief element. In het hoofdstuk over preventie is dit laatste al besproken. In de activering van het netwerk rond de inwoner, raken oplossen van bestaande knelpunten en “voorkomen van afglijden” elkaar.

Op die manier geven we de samenleving meer ruimte om invulling te geven aan het elkaar ondersteunen. We verstevigen het sociaal netwerk. We geven de ondersteunde inwoner meer mogelijkheden tot wederkerigheid om zo daadwerkelijk deel van de samenleving uit te (blijven) maken.

In 2013 gaf de gemeente 84.000 euro uit aan de individuele verstrekkingen voor sociaal maatschappelijke activiteiten. In 2015 willen we dit verlagen naar 60.000 en in 2016 verder verlagen naar 30.000 euro. Deels zullen we dit gebruiken voor het verruimen van de individuele inkomensvoetstuk (zie paragraaf 4.6) en voor het overige maken we uiteindelijk circa 40.000 euro per jaar vrij voor gerelateerde verruiming van subsidies aan verenigingen en inwonerinitiatieven.

e. Tegemoetkoming schoolkosten

De gemeente Gennep kent ook een ruime regeling voor tegemoetkomingen voor minimagezinnen met kinderen in het voortgezet onderwijs. Bij een inkomen van minder dan 120% van het minimumloon kan men in aanmerking komen voor een jaarlijkse bijdrage van 100 euro per kind in het voortgezet onderwijs. Ook wordt er per kind eenmalig in de schoolloopbaan ondersteuning gegeven voor de aanschaf van een computer. In de omliggende gemeenten kent men deze tegemoetkomingen vaak niet meer. Ondersteuning vindt nog wel plaats, maar dan via het inwonerinitiatief Stichting Leergeld.

Ook deze tegemoetkoming past niet goed in het toekomstig beleid voor het Sociaal Domein. We zullen in gesprek gaan met Stichting Leergeld om deze ook in Gennep actief te laten worden en op termijn de gemeentelijke tegemoetkoming voor de schoolkosten geheel afbouwen. De tegemoetkoming voor schoolkosten is een kleine regeling. Het geldelijk belang is 10.000 per jaar. De modernisering zal daarom niet direct ter hand genomen worden. We voorzien dit voor het schooljaar 2016 – 2017. Met de Stichting Leergeld en met scholen wordt de aanpassing voorbereid.

f. Individuele inkomensvoetstuk

De Participatiewet kent een individuele inkomensvoetstuk voor inwoners die langdurig aangewezen zijn op een minimuminkomen en geen of nagenoeg geen kans hebben op positieverbetering door werk. Voorheen heette deze voetstuk de “langdurigheidstoelag”.

De gemeente Gennep verstrekt tot en met 2014 een langdurigheidstoelag die zo’n 30% lager is dan de voetstuk van omliggende gemeenten. Mede gelet op de intensivering van de regionale samenwerking op het gebied van werk en inkomen (zie het beleidsplan Zorg en Welzijn in 3D) zullen we dit gaan harmoniseren. De kosten zijn nu 32.000 euro per jaar en zullen dus met 10.000 euro per

jaar toenemen. Dit zal worden gedekt uit de afbouw van de op dezelfde doelgroep gerichte tegemoetkomingen voor sociaal maatschappelijke activiteiten.

De Individuele inkomensvoetstuk wordt geregeld in een verordening die tegelijk met het beleidsplan Zorg en Welzijn in 3D is vastgesteld.

g. Inkomensondersteuning regionaal afstemmen, Sociaal netwerk lokaal regelen

Met de in dit hoofdstuk voorgestelde omvormingen, brengen we het beleid voor individuele geldelijke tegemoetkoming (voor inkomensondersteuning) meer in lijn met het beleid van de overige gemeenten in de regio. Dit bevordert de mogelijkheden om tot een gezamenlijke uitvoering te komen.

Het lokale beleid brengen we over naar het subsidiebeleid en de stimulering van inwonerinitiatieven. Dit is een passender kader om aan de eigenheid van de gemeente en aan lokaal beleid vorm te geven, dan de individuele inkomensondersteuning.

h. Wettelijk kader

Deze vormen van ondersteuning worden betaald uit de algemene middelen van de gemeente. Het formeel kader is de Gemeentewet. De overheid heeft in het kader van de Participatiewet de randvoorwaarden gesteld, waarbinnen de gemeente met dit beleid moet blijven:

- Non-discriminatie: minimabeleid moet gericht zijn op alle inwoners met een laag inkomen (en niet alleen op bijstandsontvangers);
- Verbod van inkomenspolitiek: gemeenten mogen (behalve de wettelijke individuele inkomensvoetstuk) geen algemene tegemoetkoming geven, maar alleen tegemoetkoming in specifieke kosten. Deze kosten moeten aannemelijk zijn.

Het hiervoor geschetste beleid voldoet aan de genoemde randvoorwaarden.

i. Intensivering armoedebeleid

De rijksoverheid heeft extra middelen vrijgemaakt om gemeenten in staat te stellen meer te doen². Deze middelen worden via het gemeentefonds beschikbaar gesteld en worden door de gemeente Gennep ingezet voor de doelgroep.

De gemeente Gennep kent de voorzieningen die de Kinderombudsman heeft aanbevolen als kindpakket: ondersteuning bij schoolkosten en ondersteuning bij het deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. De betaalbaarheid daarvan stond onder druk. In 2012 en 2013 kwam de gemeente Gennep niet uit met de beschikbare middelen en ontstond de kans dat het beleid moest worden heroverwogen. De instrumenten uit het kindpakket kunnen nu mede uit de intensivering van het armoedebeleid worden gedekt zodat heroverweging niet meer aan de orde hoeft te zijn.

Daarnaast geven de extra middelen 20.000 euro ruimte om de doelgroep voor het minimabeleid te vergroten. De inkomensnorm van 110% wordt verhoogd naar 120%. Hierdoor wordt het bereik van de collectieve verzekering verhoogd met 200 huishoudens, waaruit we concreet verwachten dat 50 tot 80 huishoudens een aanvraag gaan doen.

De door de rijksoverheid toegezegde extra middelen zijn al verwerkt in de begroting van 2015 en de bijbehorende meerjarenraming.

² Brief van Staatssecretaris Klijnsma aan de Tweede Kamer van 3 juli 2013.

j. FACTSHEET GEMEENTELIJK MINIMABELEID

Wat gaan we doen	Wanneer	Structurele kosten op jaarbasis
Bereik collectieve verzekering verhogen	1 ^e helft 2015	40.000
Inkomensnorm verhogen naar 120%	1 ^e helft 2015	20.000
Tegemoetkoming chronisch zieken verhogen	1 ^e helft 2015	90.000
Verlagen individuele bijdragen sociaal maatschappelijke activering (SMA)	2015	-24.000
Verhogen subsidies voor ondersteuning minima door verenigingen	2 ^e helft 2014	14.000
Verhogen Individuele inkomenstoelage	1 ^e helft 2015	10.000
Onder welke voorwaarden		
Participatiewet Verordening Individuele Inkomenstoelage Algemene Subsidieverordening Afschaffing Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten (door rijksoverheid) Afschaffing regeling Compensatie Eigen Risico (door rijksoverheid)		

5. MAATWERKVOORZIENINGEN

Waar (dreigende) financiële nood niet in de preventieve sfeer of via algemene voorzieningen kan worden opgelost, kunnen maatwerkvoorzieningen uitkomst bieden.

a. Bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand biedt aan (in principe alle) inwoners ondersteuning bij het bestrijden van bijzondere noodzakelijke kosten van het bestaan die niet uit het inkomen en vermogen kunnen worden betaald. Dit kader is door de Participatiewet gegeven.

De gemeente kan grenzen stellen voor het inkomen dat niet aangewend hoeft te worden voor het betalen van de bijzondere noodzakelijke kosten. De gemeente Gennep hanteerde hiervoor de grens van 110% van het minimumloon en verhoogt ook deze naar 120%. Ook zijn er draagkrachtnormen. Het college stelt voor de normen een normenkaart vast.

De gemeente kan eisen stellen aan de beoordeling van de kosten die als noodzakelijk of als niet-noodzakelijk worden beschouwd. De gemeente Gennep volgt hierin de landelijke regels, die vooral in jurisprudentie tot ontwikkeling zijn gekomen.

Tot de niet-noodzakelijke kosten van het bestaan rekent de gemeente Gennep in ieder geval de medische kosten die gedekt hadden kunnen worden door een adequate aanvullende zorgverzekering. De gemeente heeft immers voor iedereen met een laag inkomen een toegang tot de aanvullende zorgverzekering mogelijk gemaakt. De inwoner die ervoor kiest om daar geen gebruik van te maken, kan daardoor veroorzaakte extra kosten niet op de gemeenschap afwentelen.

b. Bijzondere bijstand voor inwoners met een hoger inkomen

De situatie kan zich voordoen dat inwoners met een inkomen boven de 120% van de bijstandsnorm, geconfronteerd worden met een stapeling van noodzakelijke bijzondere kosten. Mede door de

afschaffing van de Tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten, zal het aantal van deze situaties wellicht toenemen.

In deze gevallen is ook bijzondere bijstand mogelijk. Als de bijzondere noodzakelijke kosten hoger zijn dan de draagkracht in het inkomen, komen de meerkosten voor een individuele tegemoetkoming in aanmerking. Een voorbeeld met bedragen op maandbasis kan dit inzichtelijk maken:

Inkomen	1.500
Draagkrachtloos inkomen (120% bijstandsnorm)	1.200
	----- (-
Resteert	300
Waarvan draagkracht 35%	105

Het draagkrachtloos inkomen en het draagkrachtpercentage zoals hier benoemd, gelden niet voor

- de woonkostentoeslag;
- voor bijzondere bijstand die wegens verwijtbaar handelen of nalaten noodzakelijk is geworden.

In deze twee situaties wordt al het inkomen boven de bijstandsnorm in aanmerking genomen als draagkracht.

De draagkracht en de kosten zullen op jaarbasis in aanmerking genomen worden. Kosten in de sfeer van medische voorzieningen en eigen bijdragen kunnen in de regel als bijzondere en noodzakelijke kosten in aanmerking komen. Hiervoor gelden landelijke normen, die in de rechtspraak tot een genuanceerd stelsel zijn uitgewerkt. De beoordelingen hebben een sterk individueel karakter. Er is sprake van maatwerk.

Deze mogelijkheid van bijzondere bijstand is bij veel inwoners onbekend. In het gemeentelijk beleid is het van belang om de toegankelijkheid van deze vorm van ondersteuning te verhogen. Door het gezamenlijke toegangsmodel voor het sociaal domein wordt dit al gedeeltelijk gerealiseerd. Signalering en verwijzing zijn daarin goed geborgd. De gemeente zal er in voorlichting aandacht aan besteden ten behoeve van inwoners die nog geen contact hebben met de gemeente.

c. Schulddienstverlening

Schulddienstverlening wordt in Gennep tot 1 januari 2015 nog geheel extern ingekocht. Hierin brengen we verandering. Het nieuwe toegangsmodel voor het Sociaal Domein maakt het mogelijk om méér te doen aan preventie en (niet financieel-technische) ondersteuning en een betere diagnose te stellen alvorens relatief dure specialistische financieel-technische hulp te gaan inzetten.

De schulddienstverlening zal in verschillende fases worden verdeeld. Het eerste gesprek zal binnen vier weken na het eerste verzoek plaatsvinden. De gemeente maakt alleen een principieel onderscheid tussen huishoudens met en huishoudens zonder kinderen in de fase van crisis-interventie.

Preventiefase

Door het sociaal netwerk van de inwoner en door ondersteuning via inwonersinitiatieven worden inwoners die financieel in de knel dreigen te raken weer op koers gebracht. Het Team Toegang ondersteunt dit. Hierbij moet worden gedacht aan het scheppen van een inzicht in de inkomsten en uitgaven, het plannen van grotere uitgaven, het treffen van eenvoudige betalingsregeling bij opgelopen betalingsachterstanden, het aanvragen van fiscale tegemoetkomingen (toeslagen). De

ondersteuning is erop gericht om de inwoner verantwoordelijk te houden voor zijn eigen situatie en hem te helpen om deze zo goed mogelijk zelfstandig te beheren.

Crisisinterventiefase

Als bij de eerste melding van een schuldsituatie blijkt dat er sprake is van een onverwijlde noodzaak tot ondersteuning, bijvoorbeeld om uithuiszetting te voorkomen, wordt deze ondersteuning direct ingezet als dit noodzakelijk is met het oog op in het gezin aanwezige minderjarige kinderen. De gemeente zal in principe voorkomen dat kinderen op straat komen te staan.

Begeleidingsfase

Als de schulden al zover uit de hand zijn gelopen dat eenvoudige ondersteuning niet meer toereikend is, is er vaak sprake van een onderliggende problematiek die samenhangt met andere leefgebieden. Verslaving is daarvan het meest sprekende voorbeeld, zowel drugsverslaving, alcoholverslaving als gokverslaving komt men vaak tegen. In dergelijke situaties wordt de begeleiding opgepakt door de thuiscoaches, die óók oog hebben voor de materiële kant van het functioneren van de inwoner en zijn/haar gezin. Ook zij zullen met de inwoner werken aan een inzicht in de financiële situatie en het (zelfstandig) beheren daarvan.

Specialistische ondersteuning

De gemeente biedt als individueel maatwerk ook schuldregeling aan (afkoop van schulden tegen een percentage), schuldsanering (begeleiden van rechterlijke procedure als schuldeisers niet willen meewerken), budgetbeheer en bewind. Is deze meer technische ondersteuning nodig, dan wordt die door de Thuiscoach of het Team Toegang extern betrokken.

Alvorens de specialistische hulp individueel wordt aangeboden, bepalen Thuiscoach of Team Toegang of voldaan is aan de noodzakelijke randvoorwaarden voor het welslagen van deze hulp:

- Er is op het moment van het beginnen van de specialistische hulp sprake van een balans tussen inkomsten en uitgaven, of die zal naar verwachting snel gevonden worden. Er ontstaan dus geen nieuwe schulden tijdens de schuldregeling of schuldsanering;
- De inwoner is gemotiveerd om een oplossing te bereiken. Na uitval uit een eerder traject en bij recidive binnen 3 jaar na een afgerond traject, moet de inwoner aan de gemeente aannemelijk maken dat hij concrete maatregelen heeft genomen om de hulp niet opnieuw te laten mislukken;
- Er is adequate begeleiding als er sprake is van een onderliggende problematiek die de schulden (mede) veroorzaakt.

De betreffende inwoner heeft overigens via de Wet schuldhulpverlening gemeenten (WSG) een juridische aanspraak op de ondersteuning, mits is voldaan aan de randvoorwaarden die de gemeente stelt.

De gemeente sluit voor de specialistische dienstverlening een raamovereenkomst met een professionele schulddienstverlener, die werkt conform de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Volkskrediet. Hierdoor is de kwaliteit geborgd. Deze raamovereenkomst zal in 2015 opnieuw worden aanbesteed.

In 2014 bedragen de kosten van de gespecialiseerde ondersteuning 110.000 euro op jaarbasis. Door de inbedding in een preventiefase en een begeleidingsfase zijn de kosten met 20.000 euro te reduceren.

d. FACTSHEET INDIVIDUELE ONDERSTEUNING

Wat gaan we doen	Aantal 2015	Begroting 2015
Bijzondere bijstand, maatwerkverstrekkingen	300	115.000
Bewindvoeringskosten	55	70.000
Onder welke voorwaarden		
Participatiewet Wet schuldhulpverlening gemeenten Inkoop- en aanbestedingsbeleid		

6. Begroting Minimabeleid en Schulddienstverlening

Onderdeel	2015	2016	2017	2018
• Bijzondere bijstand	185.078	185.078	185.078	185.078
• Gemeentelijk minimabeleid	120.000	120.000	120.000	120.000
• Gemeentelijke schulddienstverlening	95.000	95.000	95.000	95.000
• Compensatie afschaffing WTCG / CER	150.000	150.000	150.000	150.000